

Aan Provinciale Staten
Statencommissie WMC

DATUM	3 juni 2014	REFERENTIE	Jelmer Prins / Maryann Glorie
ONS NUMMER	80FD5085	DOORKIESNUMMER	2804 / 3186
NUMMER PS	2014WMC37	E-MAILADRES	jelmer.prins@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Koersdocumenten Nieuwe Hollandse Waterlinie (2)		maryann.glorie@provincie-utrecht.nl

Onderwerp Statenbrief: Koers Nieuwe Hollandse Waterlinie

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Het project Nieuwe Hollandse Waterlinie is als samenwerkingsproject van Rijk en provincies gestart in 2004 en loopt tot en met 2020. Het project maakt nu een dubbele omslag door: van een intensief ontwikkelingsproject naar een programma voor vermaatschappelijking en borging, en van een project onder regie van het Rijk naar een interprovinciaal project van Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant. Deze dubbele omslag vraagt om inhoudelijke en organisatorische keuzes. Om die reden hebben wij twee nieuwe koersdocumenten vastgesteld: één voor de interprovinciale aanpak en één voor de resterende Utrechtse gebiedsopgave.

Aanleiding

Op basis van decentralisatieafspraken met het Rijk uit 2011 zijn de provincies met ingang van 2014 gezamenlijk verantwoordelijk voor het project Nieuwe Hollandse Waterlinie. De financiering van het uitvoeringsprogramma was op basis van afspraken met het Rijk (Nota Ruimte) geregeld tot en met 2014. De nieuwe economische realiteit en de nieuwe taakopvatting van de provincie vragen om een andere aanpak.

Voorgeschiedenis

Het doel van het project Nieuwe Hollandse Waterlinie is de linie weer herkenbaar, beleefbaar en toegankelijk te maken en een nieuwe functie te geven (*Panorama Krayenhoff*, 2004). Daartoe is in 2005 een bestuursovereenkomst gesloten tussen Rijk en provincies. De status van UNESCO Werelderfgoed was in *Panorama Krayenhoff* al de stip op de horizon. Dit is voor Utrecht bevestigd in de Cultuurnota 2012-2015 *Cultuur van U* en in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028. De NHW staat sinds 2011 op de voorlopige lijst van door Nederland voor te dragen werelderfgoed. Als zodanig is de NHW ook aangewezen als erfgoed van nationaal belang in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening worden provincies verplicht erfgoed van nationaal belang in hun Provinciale Ruimtelijke Verordening te begrenzen en te borgen. De Utrechtse PRV 2013 voldoet aan die verplichting. De NHW is ten slotte in aanwijzing als rijksmonument en geniet als zodanig wettelijke bescherming op basis van de Monumentenwet.

Essentie / samenvatting:

De ambities zoals geformuleerd in *Panorama Krayenhoff* blijven staan in de nieuwe koers, maar de inzet op de verschillende doelen wordt herijkt.

Het interprovinciale koersdocument voor de NHW tot 2020 zet in op:

- afronding van de uitvoeringsprojecten gericht op een herkenbaar waterlinieprofiel;

- borging door planologische bescherming, duurzaam beheer en publieksbereik;
- vermaatschappelijking door de rol van vrijwilligers, eigenaren en ondernemers te vergroten;
- intensieve samenwerkingsverbanden met markt en maatschappij.

De nieuwe interprovinciale koers wordt uitgewerkt in een programma en in een gezamenlijke financieringsstrategie (bijvoorbeeld een regionaal investeringsfonds) en zal worden vastgelegd in een nieuwe bestuursovereenkomst. Voor de uitvoering zal een projectbureau worden opgericht.

De Utrechtse koers 2015-2020 start met een tussenrapportage en schetst de wijze waarop de resterende gebiedsopgave zal worden aangepakt. Gebiedsontwikkeling wordt veel meer vanuit de gebruiker benaderd. De focus ligt op kansen die zich voordoen op basis van de energie in de samenleving. Om daarbij toch te sturen en ook aan te geven waar vanuit oogpunt van provinciaal beleid maximaal resultaat kan worden geboekt, is een zogenaamde waardemeter opgesteld. Deze geeft per fort(biotoop) aan hoe deze scoort op verschillende indicatoren die relevant zijn voor beleid en gebiedsontwikkeling.

De nieuwe koers voor de NHW wordt vanwege besluitvorming met de andere provincies en vanwege de vierjaarlijkse begrotingscyclus stapsgewijs gerealiseerd:

- De interprovinciale koers is in concept begin 2014 door de Liniecommissie bepaald en wordt nu vastgesteld door de provincies.
- De gezamenlijke financieringsstrategie, de bestuursovereenkomst en de voorlopige UNESCO-nominatie volgen in het najaar van 2014.
- De financieringsstrategie is richtinggevend voor het uitwerken van de Utrechtse koers voor de periode 2016-2020 op basis van het volgende coalitieakkoord en de daarin beschikbaar gestelde middelen.

Met het vaststellen van de koersdocumenten hebben wij bestuurlijk commitment uitgesproken voor de nieuwe provinciale verantwoordelijkheid en aanpak. Op die basis kan een nieuwe bestuursovereenkomst worden afgesloten, het voorlopige dossier voor UNESCO Werelderfgoed worden ingediend en de nieuwe aanpak in Utrecht van start gaan.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het NHW-programma draagt bij aan zichtbaar en beleefbaar erfgoed, aantrekkelijk landschap, recreatieve routes en -voorzieningen, cultuur als vestigingsfactor en natuur- en waterbeheer. In termen van de *Strategische agenda provincie Utrecht* draagt de NHW zo bij aan 'Utrecht topregio' en 'Vitaal landelijk gebied'.

Financiële consequenties

De vaststelling van de nieuwe koers heeft geen directe financiële consequenties. Voor projecten in 2015 is € 0,5 miljoen dekking gevonden in de cultuurbegroting (Fonds Erfgoedparels en Programma cultureel ondernemerschap). In de Voorjaarsnota is voor de twee resterende projecten uit het huidige programma en voor de interprovinciale projectorganisatie voor 2014 en 2015 jaarlijks een bedrag van € 0,5 miljoen aangevraagd. Met de vaststelling van de koers hebben wij geen onomkeerbare besluiten genomen voor de periode na 2015. Noch in de bestuursovereenkomst, noch in de interprovinciale projectorganisatie worden juridisch afdwingbare financiële en personele verplichtingen aangegaan voor de periode 2016-2020. De financiering voor de periode na 2015 zal in het kader van het volgende coalitieakkoord afgewogen moeten worden en/of vraagt om herprioritering van taken. Het benodigde bedrag voor de Utrechtse koers is mede afhankelijk van de uitwerking van de gezamenlijke financieringsstrategie.

Vervolprocedure/voortgang

Besluitvorming financiën 2014-2015 (Voorjaarsnota):	PS 7 juli 2014 (WMC 16 juni)
Indienen voorlopig nominatiedossier Werelderfgoed bij het Rijk:	1 november 2014
Ondertekenen bestuursovereenkomst NHW:	vierde kwartaal 2014

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,